

”Valterin kautta vaihtoon”
– Kansainväliseen vaihtoon lähtevän opiskelijan
verkko-ohjaus Rovaniemen
ammattikorkeakoulussa

Katariina Jouhiaho

Kehittämishankeraportti
Marraskuu 2006

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Jouhiahho, Katariina	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 23	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____saakka	
Työn nimi ”Valtteri kautta vaihtoon” – Kansainväliseen vaihtoon lähtevän opiskelijan verkko-ohjaus Rovaniemen ammattikorkeakoulussa		
Koulutusohjelma Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu, opinto-ohjaajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Virtanen, Riitta		
Toimeksiantaja(t) Rovaniemen ammattikorkeakoulun kansainvälisen toimiston päällikkö Hellevi Leppiaho		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Valtteri-verkko-ohjaussivujen runko ja sisältö ovat kaikille Suomen ammattikorkeakouluille samat, mutta sivuille on mahdollista täydentää ammattikorkeakoulukohtaista informaatiota ja linkkejä. Kehittämishankkeen tavoitteena oli täydentää Valtteri-verkko-ohjaussivut sellaisiksi, että ne palvelevat RAMK:n kaikkien koulutusalojen kansainväliseen vaihtoon lähteviä opiskelijoita. Valtteri-verkko-ohjaussivut sisältävät erilaista informaatiota vaihtoon liittyvistä asioista mm. vaihtomahdollisuuksista, hakeutumisesta vaihtoon ja erilaisia tehtäviä, jotka valmistavat opiskelijaa vaihtoon lähtöön.</p> <p>Valtteri-verkko-ohjaussivujen täydentämisen tein yhteistyössä RAMK:n kansainvälisen toimiston henkilöstön kanssa. Täydensimme sivuille yhteystietoja sekä lisäsimme sivuille ohjeet kenelle Valtteri-sivuilla olevat tehtävät palautetaan RAMK:ssa. Lisäsimme sivuille myös RAMK:n käyttämät kansainväliseen vaihtoon liittyvät lomakkeet sekä linkin, josta löytyy RAMK:n yhteistyökorkeakoulut ja – yliopistot ja tiedot RAMK:n käyttämistä vaihto-ohjelmista.</p> <p>Kolme syksyllä 2006 vaihtoon lähtevää opiskelijaa esitetasivat Valtteri-sivut keväällä 2006. Opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä sivuihin, mutta epäselvyytenä oli kenelle eri tehtävät palautetaan. Kesällä 2006 teimme opiskelijoiden palautteen perusteella täydennykset ja muutokset sivuille. Sivut otettiin käyttöön RAMK:ssa syksyllä 2006.</p> <p>Valtteri-sivuilla on paljon konkreettista informaatiota vaihtoon lähtevälle opiskelijalle, mutta jatkossa kannattaisi suunnitella lisää erilaisia oppimistehtäviä, jotka olisi kytketty vaihdon aikana suoritettaviin opintoihin. Mielestäni tärkeää olisi myös, että opiskelija kävisi verkko-ohjaajansa kanssa vuoropuhelua vaihdon aikana ja lisäksi olisi hyvä, jos opiskelijat voisivat keskenään keskustella verkossa vaihtoon liittyvistä kokemuksista vaihdon aikana. Jatkossa tulisi myös miettiä mahdollistetaanko opiskelijoille opintopisteiden saanti Valtterin tehtävien suorittamisen jälkeen.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Verkko-ohjaus, kansainvälinen vaihto, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Valtteri-verkko-ohjaussivut		
Muut tiedot		

Author(s) Jouhiahho, Katariina	Type of Publication Development project report	
	Pages 23	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title “Valtteri kautta vaihtoon” – Online Tutoring of Outgoing Exchange Students in the Rovaniemi University of Applied Sciences		
Degree Programme Jyväskylä University of Applied Sciences, Teacher Education College, Vocational Study Counsellor Education		
Tutor(s) Virtanen, Riitta		
Assigned by Rovaniemi University of Applied Sciences, Head of International Relations Office Hellevi Leppiaho		
Abstract The structure and contents of the Valtteri site remains identical for all Universities of Applied Sciences, however, so that the University specific information and links can be added and updated. The aim of this development project was to develop the existing tutoring website for outgoing exchange students, called Valtteri, to accommodate all the degree programmes in the Rovaniemi University of Applied Sciences in international student mobility. The Valtteri online tutoring pages comprise various information about exchange options and the process of going abroad for an exchange. In addition, they contain assignments that the students can do to prepare for their exchange. To update the Valtteri-online tutoring pages I worked in close cooperation with the staff of the Rovaniemi University of Applied Sciences International Relations Office. We added contact information and instructions on whom the assignments on the pages should be handed in to. We also enclosed the forms that are used in the Rovaniemi University of Applied Sciences for outgoing exchange students. Further, we added a link in which the students can find all the international partner universities and educational institutions of the Rovaniemi University of Applied Sciences and the exchange programmes available. In the spring of 2006 the pages were tested by three students who were going for an exchange in the autumn 2006. The students were mainly satisfied with the pages apart from the fact that they were uncertain to whom the different assignments should be handed in. In the summer 2006 we looked into the feedback from the students and improved the pages accordingly. The pages were officially opened in autumn 2006 in the Rovaniemi University of Applied Sciences. The Valtteri pages contain a lot of information for the outgoing exchange students. In the future, however, more learning assignments could be made linked with the studies during the exchange period. In my opinion, it would also be important for the student to be able to interact online with his/her tutor during the exchange period and perhaps to be able to communicate with other students online as well. It should also be considered whether the students could get credits for their assignments in the Valtteri website.		
Keywords Online tutoring, international student mobility, Rovaniemi University of Applied Sciences, Valtteri online tutoring pages		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 KANSAINVÄLINEN VAIHTO ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULUSSA	4
2.1 BOLOGNAN PROSESSI	5
2.2 ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULUN KÄYTTÄMÄT OPISKELIJAVAIHTO- OHJELMAT.....	6
3 OHJAUS VERKKOPOHJAISSA OPPIMISYMPÄRISTÖSSÄ	9
3.1 VERKKOPOHJAINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ	11
3.2 VERKKOPOHJAISEN OPPIMATERIAALIN TUOTTAMINEN	12
4 KANSAINVÄLISEEN VAIHTOON LÄHTEVIEN OPISKELIJOIDEN VIRTUAALIORIENTAATIO – VALTTERI	14
4.1 VALTTERI-SIVUJEN TÄYDENTÄMISEN TAUSTA	14
4.2 VALTTERI-SIVUJEN TÄYDENTÄMISEN TOTEUTTAMINEN	15
5 VALTTERI-SIVUJEN TESTAAMINEN JA MUUTOKSET	17
6 KEHITTÄMISEHDOTUKSIA.....	19
LÄHTEET	22

1 JOHDANTO

Ammattikorkeakoulut vahvistavat toimintansa kansainvälistämistä osallistuen aktiivisesti eurooppalaisen ja kansainvälisen korkeakouluuyhteisön kehittämiseen. Ammattikorkeakoulujen kansainvälistymisellä vastataan työelämän sisällöllisiin osaamisvaatimuksiin. Tavoitteeksi asetetaan, että vuosittain 8 000 ammattikorkeakouluopiskelijaa opiskelee osan tutkinnostaan ulkomailla. (Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2003.) Rovaniemen ammattikorkeakoulun (RAMK) strategiassa yhtenä painopiste-alueena on kansainvälistyminen. RAMK:n vahvuusalue on pohjoisuuden osaaminen, mihin myös kansainvälistyminen keskittyy. Kansainvälistymisessä hyödynnetään Rovaseudun asemaa EU:n reuna-alueena keskellä Barentsin aluetta. Suomen ja EU:n pohjoisimpana ammattikorkeakouluna RAMK pyrkii määrätietoisesti kohti valtakunnallisia tavoitteita ja kansainvälistyy profiilinsa mukaisesti päämääränään tulla kansainvälisesti tunnetuksi pohjoisuuteen painottuvan ammatillisen osaamisen keskuksiksi. Kansainvälisen toiminnan tavoitteena on tuottaa kansainvälisiä, laadukkaita ja kilpailukykyisiä tutkintoja, tutkimus-, kehitys- ja palvelutoimintaa sekä kouluttaa kansainvälisesti osaavia työntekijöitä yritysten tarpeisiin. Kansainvälinen koulutusyhteistyö on kiinteä osa koulutusohjelmien toimintaa. Kaikilla RAMK:n opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa osa tutkinnostaan ulkomailla. Koulutusohjelmat tukevat ja kannustavat opiskelijoitaan kansainväliseen vuorovaikutukseen ja liikkuvuuteen mm. joustavilla opintojärjestelyillä. (Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2005.)

Rovaniemen ammattikorkeakoulun, Rovaniemen koulutuskuntayhtymän ja opetusministeriön välisessä tavoitesopimuksessa vuosille 2004-2006 asetetaan tavoitteeksi virtuaaliopintojen lisääminen ja menetelmien kehittäminen. RAMK tarjoaa kaikille opiskelijoilleen mahdollisuuden sisällyttää tutkintoonsa virtuaaliammattikorkeakouluportaalin kautta suoritettavia opintoja. (Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2003, 3-4.)

Internet-teknologian yleistyessä ja käytön helpottuessa tietoverkosta on tullut merkittävä ja hyvin ihmisläheinen sekä hajautettu tiedonvälityksen ja vuorovaikutuksen muoto. Toisaalta koulutuksessa on kaivattu ja kehitetty erilaisia

etä- ja monimuoto-opetuksen keinoja, joilla koulutusta voidaan tarjota ajasta ja paikasta riippumatta. Verkko-koulutus tarjoaa aivan uusia tapoja hoitaa monimuoto-opetuksen (etä- ja lähiopetus, yksin ja ryhmässä tapahtuva opiskelu, erilaiset jakelu- ja vuorovaikutstekniikat yms.) tärkeimpiä osa-alueita: tiedotusta, kurssihallintoa, materiaalin jakelua, oppimistehtäviä, opiskelijoiden vuorovaikutusta ja oppimistulosten arviointia. (Lifländer 1999, 10.)

Verkko-opetuksessa hyödynnetään verkkopohjaisia oppimisympäristöjä. Verkko-opetuksen tarkoituksena ei ole lisätä etäopetuksen määrää vaan kiinnittää huomio oppimisen laatuun ja tarjota oppijoille ympäristö, joka tukee esimerkiksi ongelmanratkaisutaitojen kehittymistä. Pedagogisesti mielekäs oppimisympäristö tarjoaa oppijalle esimerkiksi mahdollisuuden kehittää kriittistä ja luovaa ajattelua sekä edistää yhteistoiminnallista oppimista. (Verkkopedagogiikka 2006.)

Tämän kehittämishankkeen tavoitteena on täydentää Valtteri – verkko-ohjaussivut sellaisiksi, että ne palvelevat RAMK:n kaikkien koulutusalojen kansainväliseen vaihtoon lähteviä opiskelijoita. Sivut pitävät sisällään erilaista informaatiota vaihtoon liittyvistä asioista mm. vaihtomahdollisuuksista, hakeutumisesta vaihtoon, lomakkeita vaihtoa ja raportointia varten. Lisäksi sivuilla on erilaisia tehtäviä, jotka valmistavat opiskelijaa vaihtoa varten sekä linkkejä ulkomailla opiskelua ajatellen.

2 KANSAINVÄLINEN VAIHTO ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Rovaniemen ammattikorkeakoulu on perustettu 1996 ja vakinaistettu ammattikorkeakouluksi 1998. Opiskelijoita RAMK:ssa on n. 3200 kuudella eri koulutusalueella. Henkilökuntaa on n. 250. Lapin maakunnan strategioiden mukaisesti RAMK:n painopiste-alueita ovat matkailu, ohjelmistotekniikka sekä korkean teknologian ja kylmän ilman alueen osaaminen. Keskeisiä ovat myös harvaan asuttujen alueiden ja hyvinvointipalveluiden kehittäminen, maaseutuyrittäminen sekä Barentsin alueen yhteistyön lisääminen. (Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2006, 3.)

RAMK:ssa kansainväliseen vaihtoon liittyviä asioita hoitaa kansainvälinen toimisto, jossa työskentelevät kansainvälisen toimiston päällikkö, suunnittelija ja harjoittelija. Lisäksi kullakin kolmella kampuksella on oma kansainvälisistä asioista vastaava koordinaattorinsa sekä eri koulutusohjelmissa kansainvälisyysasioita hoitavia henkilöitä. (Leppiaho 2005.)

Opiskelijavaihtojen tavoitteena on sisällöllisesti laadukas, oppimista tukeva vaihtotoiminta, joka on kiinteä osa tutkinto-opiskelua. Tavoitteena on, että viimeistään vuonna 2010 vähintään joka kolmas RAMK:n tutkinto-opiskelijoiksi otetuista suorittaa vuosittain osan tutkinnostaan ulkomailla opiskelun tai harjoittelun muodossa. Vaihtojen vastavuoroisuus on edellytys vaihtotoiminnalle. Tavoitteena on, että vuoteen 2010 mennessä Rovaniemen ammattikorkeakoulu vastaanottaa vähintään puolet lähettämiensä opiskelijoiden määrästä. (Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2005.)

Vuoden 2005 aikana 112 RAMK:n opiskelijaa suoritti osan tutkinnostaan ulkomailla 3-12 kk:n pituisina opiskelu- tai harjoitteluvaihtoina. Suosituimmat vaihtokohteet olivat Kreikka, Espanja, Ruotsi ja Yhdysvallat. RAMK:iin tulleita vaihto-opiskelijoita oli 81. Eniten ulkomaisia opiskelijoita tuli Itävallasta, Alankomaista, Ranskasta ja Saksasta. (Leppiaho 2006.)

Kansainvälinen opiskelijavaihto on vilkastunut RAMK:ssa viimeisten vuosien aikana ja vaihtoon lähtevät opiskelijat tarvitsevat paljon ohjausta vaihtoon liittyvissä asioissa. Ohjausta antavat RAMK:n kansainvälisen toimiston henkilöstö, kunkin kampuksen kansainvälisyyskoordinaattori sekä eri koulutusohjelmien kansainvälisyysasioita hoitavat henkilöt. Valtteri – verkko-ohjaussivujen ideana on, että vaihtoon lähtevät opiskelijat saavat tarpeellisen informaation vaihtoon liittyvissä asioissa ja löytävät kaikki tarvittavat lomakkeet Valtterin sivuilta, jolloin säästynyt ohjausaikaa voitaisiin käyttää enemmän esim. henkilökohtaiseen opiskelujen ohjaukseen vaihtoon liittyen.

2.1 Bolognan prosessi

Bolognan prosessi sai alkunsa vuonna 1998, kun Saksan, Ranskan, Italian ja Iso-Britannian korkeakoulutuksesta vastaavat opetusministerit allekirjoittivat yhteisen julistuksen eurooppalaisten korkeakoulututkintojen järjestelmien harmonisoinnista, ns. Sorbonnen julistus. Sorbonnen julistuksen aikoihin päätettiin, että seuraavaksi vuodeksi valmistellaan uusi julistus, jonka allekirjoittajiksi kutsuttaisiin mahdollisimman monen Euroopan maan opetusministeri. Tämän Bolognan julistukseksi kutsutun asiakirjan allekirjoitti Bolognassa kesäkuussa 1999 yhteensä 29 Euroopan maan opetusministerit. Suomen osalta sopimuksen allekirjoitti opetusministeri Maija Rask. (Yliopistokoulutus 2005.)

Bolognan julistuksen perimmäinen tavoite on synnyttää yhteinen eurooppalainen korkeakoulutusalue vuoteen 2010 mennessä. Tarkoituksena on lisätä eurooppalaisen korkeakoulutuksen kilpailukykyä ja vetovoimaa muihin maansiin verrattuna. Tavoitteeseen pyritään lähinnä kuudella tavoitteella:

- 1) **Ymmärrettävät tutkintorakenteet.** Tässä työkaluina käytetään erityisesti ECTS (European Credit Transfer System) -opintosuoritusten siirto- ja mitoitustajärjestelmää sekä tutkintotodistuksen liitettä.
- 2) **Yhdenmukaiset tutkintorakenteet.** Tutkintorakennetta kehitetään pääsääntöisesti kahden syklin mallin pohjalle. Ensimmäisen syklin tutkinto on kolmi- nelivuotinen bachelor-tason tutkinto, jonka pitäisi olla relevantti

myös eurooppalaisilla työmarkkinoilla. Toisen syklin muodostavat master-tason ja tohtorin tutkinnot, jotka molemmat ovat jatkotutkintoja.

- 3) **Opintojen mitoitustajärjestelmien käyttöönotto.** Otetaan käyttöön ECTS-yhteensopivat opintojen mitoitustajärjestelmät. Useassa Euroopan maassa ei ole ollut käytössä opintojen mitoitusta, vaan tutkintojen laajuus on ilmoitettu vuosina tai lukukausina.
- 4) **Liikkuvuuden lisääminen.** Opiskelijoiden, opettajien, tutkijoiden ja korkeakoulujen muun henkilökunnan liikkuvuuden esteiden poistaminen ja liikkuvuuden olennainen lisääminen.
- 5) **Laadunarvioinnin eurooppalainen ulottuvuus.** Lisätään laadunarviointiin liittyvää eurooppalaista yhteistyötä yhteisten menetelmien ja tasomäärittelyjen löytämiseksi. ENQA (European Network of Quality Assurance in Higher Education) -verkosto on tässä keskeisessä roolissa.
- 6) **Korkeakoulutuksen eurooppalainen ulottuvuus.** Monipuolisen kansainvälisen yhteistyön ja verkostoitumisen tiivistäminen, kieli- ja kulttuurikoulutus. (Yliopistokoulutus 2005; Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijayhdistysten Liitto-SAMOK ry 2005, 4.)

Rovaniemen ammattikorkeakoulussa on tehty Bolognan prosessin mukaisena uudistuksena siirtyminen opintoviikoista ECTS-opintopisteisiin 1.8.2005. Lisäksi opiskelijoiden ja opettajien vaihtoa on pyritty lisäämään vuosittain. Syksyllä 2006 RAMK:ssa alkaa vuoden 2008 opetussuunnitelmien uudistamistyö, jossa huomioidaan kaikki Bolognan prosessin asettamat tavoitteet. (Ylipulli-Kairala 2006.)

2.2 Rovaniemen ammattikorkeakoulun käyttämät opiskelijavaihto-ohjelmat

Rovaniemen ammattikorkeakoulun opiskelija voi hakeutua kansainväliseen vaihtoon useamman eri vaihto-ohjelman kautta tai itse hankkimansa paikan kautta. Opiskelija voi hakeutua joko opiskelu- tai harjoitteluvaihtoon, jonka kesto on minimissään kolme kuukautta. Opiskelu- ja harjoitteluvaihtoa tuetaan vaihto-ohjelmien apurahoilla, Rovaniemen ammattikorkeakoulun apurahalla, opiskelijan opintotuen ja oman rahoituksen avulla. Rovaniemen ammattikor-

keakoulun käyttämät vaihto-ohjelmat ovat Erasmus, Nordplus, Magellan, north2north, First, NORTH-SOUTH sekä bilateraaliset yhteistyösopimukset. Lukumääräisesti eniten vaihtoa tapahtuu Erasmus – ohjelman kautta. (Leppiaho 2005.)

Erasmus on Sokrates-ohjelman korkeakouluja koskeva alaohjelma, jonka tavoitteena on nostaa koulutuksen tasoa, lisätä korkeakoulujen kansainvälistä yhteistyötä ja edistää opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan liikkuvuutta. Lisäksi pyritään edistämään opintosuoritusten ja arvosanojen vastavuoroista akateemista tunnustamista Euroopassa. Erasmus-yhteistyö perustuu korkeakoulujen tai niiden yksiköiden solmimiin kahdenvälisiin sopimuksiin. Erasmus-hankkeita voidaan toteuttaa kaikkien Sokrates-ohjelmaan osallistuvien maiden korkeakoulujen kanssa. (Erasmus 2005.) RAMK:ssa suurin osa vaihdoista tapahtuu Erasmus-ohjelman kautta. Vuonna 2005 RAMK:n opiskelijavaihdosta 50% toteutui Erasmus-vaihtona. Suosituimpia kohteita olivat Espanja, Ranska ja Iso-Britannia. (Vinblad 2006.)

Nordplus-ohjelmat kattavat kaikki koulutusasteet aina esi- ja perusopetuksesta yliopistoon ja aikuiskoulutukseen. Näiden verkosto- ja liikkuvuusohjelmien tavoitteena on kehittää koulutusyhteistyötä ja edistää yhteiseen pohjoismaiseen arvomaailmaan perustuvaa kulttuurista ja kielellistä yhtenäisyyttä. Ammattikorkeakoulut kuuluvat korkeakoulutuksen Nordplussaan. (Nordplus-ohjelmat 2005.) RAMK:n sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala kuuluvat Nordplussaan, jossa yhteistyökumppaneina on korkeakouluja ja yliopistoja Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Islannista, Grönlannista ja Venäjältä. Lisäksi luonnonvara- ja ympäristöala kuuluu Nordnatur –verkostoon. (Leppiaho 2005.) Vuonna 2005 toteutui yksi sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan harjoitteluvaihto Nordplus-ohjelman kautta (Vinblad 2006).

RAMK on mukana eurooppalaisten ja yhdysvaltaisten korkeakoulujen välisessä yhteistyöverkostossa, jonka kautta RAMK:lla on vuosittain 30 vaihtopaikkaa **Magellan-vaihto-ohjelman** kautta Yhdysvaltoihin ja Meksikoon. Yhdysvalloissa on 10 yhteistyöyliopistoa ja Meksikossa yksi. (Leppiaho 2005.) RAMK:n opiskelijoista Magellan-verkoston vaihto-ohjelmia ovat vuonna

2005 käyttäneet erityisesti tekniikan ja liikenteen alan koulutusohjelmat sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusohjelmat ja Magellan-vaihtojen osuus oli 12.5 %. (Vinblad 2006).

RAMK kuuluu **north2north** – vaihto-ohjelmaan, jota organisoii Arktinen yliopisto. n2n-vaihto-ohjelma tarjoaa opiskelumahdollisuuden erityisesti pohjoisen alueen opiskelijoille pohjoisissa olosuhteissa. Vaihto-ohjelmassa on mukana yliopistoja ja korkeakouluja Kanadasta, Islannista, Norjasta, Venäjältä, Ruotsista ja USA:sta. RAMK:n opiskelijoista vuonna 2005 oli vaihdossa n2n-vaihto-ohjelman kautta 3,1 % opiskelijavaihdossa olleista opiskelijoista, ja he edustivat matkailu-, ravitsemis- ja talousalaa. (Vinblad 2006.)

Cimo käynnisti Suomen ja Venäjän välisen **First**-opiskelijavaihdon pilottiohjelman vuonna 2000. Ohjelman avulla edistetään kahdensuuntaista opiskelijaliikkuvuutta maiden välillä. Tarkoituksena on vahvistaa jo olemassa olevia korkeakoulujen välisiä suhteita mutta myös mahdollistaa uusien suhteiden luominen. Ohjelmassa pääpaino on Suomen lähialueilla. (First – Finnish –Russian Student Exchange Programme 2005.) RAMK:lla on seitsemän yhteistyöyliopistoa Venäjällä. Vuonna 2005 RAMK:n opiskelijoista ei kukaan lähtenyt vaihtoon First-ohjelman kautta (Vinblad 2006).

NORTH-SOUTH Higher Education Network Programme on verkostoyhteistyöohjelma, jonka tavoitteena on luoda pysyviä yhteistyösuhteita suomalaisten ja kehitysmaiden korkeakoulujen välille ja siten edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Ohjelma noudattaa YK:n vuosituhatjulistuksen Suomen uuden Kehityspoliittisen ohjelman päämääriä keskeisimpänä tavoitteenaan äärimmäisen köyhyyden poistaminen. Ohjelma tukee Suomen kehityspoliittikan tavoitteiden toteutumista lisäämällä kansalaisyhteiskunnan osallistumista kehitysyhteistyöhön ja vahvistamalla kansallista kumppanuutta kehityksen puolesta. Ohjelman pilottivaiheessa (2004–2006) osallistuvat Suomen lisäksi Saharan eteläpuolisen Afrikan maat sekä Egypti ja Peru. Afrikan maista yhteistyön ulkopuolelle jäävät Marokko, Algeria, Tunisia ja Libya. (NORTH-SOUTH Higher Education Network Programme 2005.) RAMK on jäsenenä HADCOssa (Health Africa Development Cooperation), joka on osa NORTH-SOUTH – ohjelmaa. Yhteistyömaina ovat Uganda, Kenia ja Malawi. Ohjelman

tavoitteena on kehittää sosiaali- ja terveydenhuoltoa kyseisissä maissa. (Lepiäho 2005.) Vuonna 2005 RAMK:n opiskelijoista 4.7 % oli opiskeluvaihdossa NORTH-SOUTH-ohjelman kautta (Vinblad 2006).

Ammattikorkeakouluilla on lisäksi **bilateraalisia** eli kahdenvälisiä yhteistyösopimuksia, joiden puitteissa toteutetaan kansainvälistä yhteistyötä, esimerkiksi opiskelijavaihtoa. Rovaniemen ammattikorkeakoululla on bilateraalisia sopimuksia Australiaan, Kiinaan, Japaniin, Malesiaan ja USA:han. Vuonna 2005 RAMK:n opiskelijoista 17,2 % oli vaihdossa bilateraalisen sopimuksen kautta. Suosituimmat vaihtokohteet olivat Malesia ja Australia. Opiskelijat voivat mennä vaihtoon myös ns. **freemovereina**, jolloin he itse hankkivat opiskelu- tai harjoittelupaikan. Vuonna 2005 RAMK:n opiskelijoista 12,5 % oli opiskeluvaihdossa freemoverina. (Vinblad 2006.)

3 OHJAUS VERKKOPOHJAISSA OPPIMISYMPÄRISTÖSSÄ

Verkko-opetus on opetusta, jossa hyödynnetään verkkopohjaisia, avoimia oppimisympäristöjä. Verkko-opetus voi varsinaisen verkko-oppimisympäristössä työskentelyn lisäksi sisältää lähiopetusta, projektitöitä tai esimerkiksi työssäoppimista muissa oppimisympäristöissä. Verkko-opetusta kuvaa keskeisesti koko prosessinaikainen ohjaus ja palaute, jonka pohjalta oppija kehittää omaa osaamistaan. Ohjaus ja sen hyödyntäminen on yksi keskeisimmistä verkko-opetuksen osa-alueista. Ohjaus voidaan käsittää laaja-alaisesti, jolloin se sisältää mm. verkko-oppimisprosessin suunnittelun, arvioinnin, palautteen, prosessin ja sisältöjen ohjauksen. Oppimisprosessin eri elementit linkittyvät kiinteästi toisiinsa ja muodostavat myös ajallisesti eheän jatkumon. (Koli & Silander 2002, 31, 89.) Verkko-opetustoimintaan liittyvä ohjaus on luonteeltaan pedagogista. Verkko-opetuksen didaktisessa ja pedagogisessa suunnittelussa ratkaistaan hyvin pitkälle myös ohjaukseen liittyvät tarpeet, riippumatta siitä, onko kyseessä tekniseen vuorovaikutukseen perustuvasta opiskelutehtävien tekemisestä ilman kontaktia inhimilliseen ohjaajaan tai avoimeen vuorovaikutukseen perustuvasta dialogisesta verkkotyöskentelystä. Verkko-ohjaus voidaan määritellä sellaiseksi toiminnaksi, joka auttaa ja tukee opiskelijoita sekä

opiskelun käytännöllisessä toteuttamisessa että oppimisen tavoitteiden saavuttamisessa. (Verkko-tutor 2006.)

Opiskelijan näkökulmasta ajateltuna avoimet verkko-oppimisympäristöt tuovat opiskelumahdollisuuksien lisäksi joustavuutta opiskeluaikaan ja – paikkaan. Verkko-opetuksen lisäarvoa voidaan tarkastella myös oppimisen laadun lisääjänä, koska opintojen räätälöinti ja henkilökohtaistaminen onnistuvat entistä joustavammin ja tarkoituksenmukaisemmin. (Silventoinen, Räikkönen, Räisänen, Anttila, Tiainen, Karusaari & Karkkola 2003, 44.)

Opettajan käyttämä ohjaustyyli verkossa on opiskelijälähtöistä konsultointia, jossa ohjaaja auttaa opiskelijaa eri tavoin ymmärtämään ja kehittämään työtapojaan sekä oppimaan omasta ja muiden toiminnasta. Opiskelija itse osallistuu vahvasti omaan oppimisprosessiin saaden samalla työvälineitä omaa toimintaansa varten jatkossa. Erilaiset ohjaustyylit ovat tehokkaimpia, kun niitä käytetään joustavasti eri tilanteissa. Ohjauksen onnistumisen kannalta on tärkeä opetella hallitsemaan kaikki tyylit. Ohjaajan onkin pohdittava eri tyylien ominaisuuksia ja toimivuutta juuri oman työn käytännön tilanteissa. (Silventoinen ym. 2003, 54–55.)

Verkko-opetuksessa opiskelu voi perustua pitkälti opiskelijoiden omatoimiseen työskentelyyn, dokumentteihin perehtymiseen ja oppimistehtäviin. Tällöin myös ohjauksen tarpeen määrä vaihtelee suurestikin eri opiskelijoiden kesken. Tavoitteellisessa opiskelussa ohjauksen merkitys on keskeinen. Ohjauksella ollaan tukemassa opiskelun suunnitelmallisuutta siitä huolimatta, että opiskelijalla itsellään olisi oma merkittävä osuutensa opintojensa suunnittelussa. Ohjaussuhteessa keskeisenä lähtökohtana on tukea ja auttaa opiskelijoita ottamaan vastuuta omasta ammatillisesta kehittämisestään. Ohjaussuhde edellyttää keskinäistä luottamusta. Opiskelijan on siten koettava omaavansa vapautta, mutta samalla tiedostettava, että ajatusten taustalla oleva arvomaailma voidaan kuitenkin asettaa kriittisen pohdinnan alle. (Kiviniemi 2000, 80–81, 86.)

Ohjausta voidaan toteuttaa omaehtoisena ohjauksena, suurryhmäohjauksena, pienryhmäohjauksena tai henkilökohtaisena ohjauksena. Verkko-ohjaus on yksi

omaehtoisen ohjauksen muodoista, jolloin tavoitteena on, että opiskelija pääsee ilman henkilöstön läsnäoloa ohjausta tukeviin informaatiolähteisiin ja ohjauspalveluihin. (Lerikkanen 2006.) Mielestäni verkkomateriaalia tehdessä täytyy tarkasti miettiä, millaista materiaalia, ja mihin tarkoitukseen materiaali on sopivaa käyttää. Lisäksi kohderyhmä tulee tarkasti miettiä ja tehdä materiaali juuri kyseiselle kohderyhmälle soveltuvaksi. Vaikka materiaalia on verkossa paljon tarjolla ja monesti tavoitteena on opiskelijan omaehtoinen tiedonhaku ja tehtävien tekeminen, mielestäni opiskelijaa ei voi jättää yksin työskentelemään verkkoympäristöön. Jollakin tavalla tulee varmistaa, että opiskelija saa palautetta työskentelystään verkossa. Esimerkiksi tehtävien palauttaminen tietyinä ajankohtana ja palautteen saaminen tehtävistä antaa opiskelijalle kuvan, että hänen tekemisensä on tärkeää ja tavoitteellista. On hyvä, että verkossa oleva materiaali mahdollistaa opiskelijalle itsenäisen tiedon haun ja nykypäivän opiskelijat osaavat kiitettävästi verkkomateriaalia hyödyntää, mutta oleellista mielestäni on, että opiskelija toimii ohjatusti myös verkossa.

3.1 Verkkopohjainen oppimisympäristö

Oppimisympäristö voidaan nähdä fyysisen tai virtuaalisen paikan tai tilan lisäksi myös ihmisten muodostamaksi yhteisöksi, joka muodostaa oppimista tukevan, vuorovaikutuksessa olevan verkoston. Verkkopohjainen oppimisympäristö on toteutettu Internetiä ja verkkoteknologiaa hyödyntäen, ja se muodostuu yleensä hypertekstirakenteista, hypermediasta (kerroksittaisia esitystapoja, jossa lineaarisesta perusesityksestä avautuu syventäviä selityksiä ja linkkejä), linkeistä, keskustelualueista ja muista vuorovaikutuskanavista (sähköposti, chat, videoneuvottelu verkossa) ja mahdollisesti vuorovaikutteisista, ohjelmoiduista sivuista ja tekstinkäsittelyohjelmista. (Matikainen 2003, 28.)

Verkko-oppiminen on osittain verkkokoulutuksen tulosta ja osittain koulutuksesta riippumatonta, omatoimista, tietoverkkoon tukeutuvaa oppimista. Perinteisessä opiskelussa tieto tai osaaminen voi olla opettajalla, opiskelijoilla, kirjoissa tai muissa oppimateriaaleissa. Yhteistoiminnallisessa verkko-oppimisessa suuri osa opittavasta asiasta on verkossa tai tulee sinne kaikista

edellä mainituista lähteistä pikemmin opiskelijoiden kuin opettajan tuottamana. Oppiminen on siis tiedon hakua ja rakentamista - ei vain oppijoiden mielessä vaan yhteisesti näkyvässä tietoverkossa. Opettajan rooli muuttuu verkkooppimisessa, kuten muussakin konstruktivisessa tutkivassa oppimisessa, tiedon jakajasta oppimisen ohjaajaksi. (Lifländer 1999, 9.)

Verkkokoulutuksessa voidaan soveltaen käyttää nykyisiä opetussuunnitelmia ja kurssimateriaaleja entistä suuremmille opiskelijaryhmille ja näin lisätä koulutuksen tuottavuutta (Lifländer 1999, 10). Verkko-opetuksen on katsottu tekevän opiskelun helpommaksi useille eri opiskelijaryhmille esim. aikuisopiskelijoille, joille opiskelu olisi muuten vaikeampaa esimerkiksi työ-, perhe-elämän tai taloudellisten syiden takia (Kiviniemi 2000, 15).

3.2 Verkkopohjaisen oppimateriaalin tuottaminen

Konstruktivistinen oppimiskäsitys mainitaan pedagogisena ja didaktisena lähtökohtana verkkopohjaisissa oppimisympäristöissä. Konstruktivismi painottaa oppijan aktiivisuutta, tekemistä ja rakentamista. Toisin sanoen oppiminen on yksilön aktiivista tiedon prosessointia ja tietorakenteiden tuottamista. Keskeinen lähtökohta on aikaisempien kognitiivisten rakenteiden huomioonottaminen oppimisen lähtökohtana. Oppiminen tapahtuu siis aina suhteessa aikaisempiin kokemuksiin ja tietorakenteisiin. Konstruktivismissa painotetaan myös sosiaalisen vuorovaikutuksen merkitystä oppimiselle. Esimerkki vuorovaikutusta painottavasta näkemyksestä on kognitiivisen ja konstruktivistisen didaktiikan hengessä viime vuosina esille tuotu yhteistoiminnallinen oppiminen. Verkkopohjaisten oppimisympäristöjen kannalta varsin tärkeä huomio on, että konstruktivismiin ja yhteistoiminnalliseen oppimiseen on vahvasti liitetty opetus-tekniikan hyödyntäminen. Erityisesti niin sanottu tutkivan oppimisen malli, joka pohjautuu konstruktivistisiin lähtökohtiin, korostaa ja hyödyntää opusteknologisia ja varsinkin tietoverkkopohjaisia sovelluksia. (Matikainen 2001, 34–36.) Verkkokurssin materiaalien suunnittelun lähtökohtana on miettiä, miten ne ohjaavat opiskelijaa itsearvioivaan ja kriittiseen, koulutuksen tavoitteiden suuntaiseen oppimisprosessiin sekä, miten opiskelijan mahdollisia on-

gelmia voidaan ennakoida erilaisin toteutustavoin. Tavoitteena tulisi siis olla oppijan oppimista ohjaava ja tukeva, eikä hänen mahdollisuuksiaan kahlehtiva oppimisympäristö. (Kiviniemi 2000, 56–57.)

Yhtenä verkon tuomista lisäarvoista voidaan pitää materiaalien monimuotoisuutta. Verkkopohjainen oppimateriaali voi sisältää eri lähteistä koottua ja sisällöllisesti tarkoituksenmukaista oppimateriaalia, opettajan ja muiden asiantuntijoiden tuottamaa omaa aineistoa sekä linkkien kautta saavutettavaa materiaalia. Oppimateriaalin suunnittelussa eli sisällöntuottamisessa on samanaikaisesti tärkeä huomata, millaisista osista kokonaisuus muodostuu, ja mikä näiden osien välinen suhde sekä sisällön looginen rakenne on. Opettajan verkkoon tuottama ja kokoama oppimateriaalikokonaisuus on siis pedagogisesti ja ohjauksellisesti tarkoituksenmukainen ja sisällöllisesti mahdollisimman selkeä, vaikka kyse olisi erillisemmistäkin tietomateriaaleista. (Matikainen 2003, 81.)

Verkkopohjaiset oppimateriaalit ovat usein sisältökokonaisuuksia, jotka on liitetty toisiinsa linkeillä. Laadittu hyperteksti voi sisältää sekä erilaisia tiedostoja että ulkopuolisia linkkejä. Verkko-oppimateriaalissa on näin ollen mahdollista epälineaarinen ja assosiatiivinen eteneminen vastakohtana hierarkkiselle etenemistavalle. Hypertekstin laatimisessa tuleekin navigoinnin (www-ympäristössä liikkuminen) suunnitteluun kiinnittää erityistä huomiota sekä opiskelijan ohjauksen että visuaalisen suunnittelun kannalta. Opiskelijasta tulee verkkoympäristössä oman yksilöllisen oppimispolkunsa luoja, jonka toiminta perustuu opettajan hyvin suunnittelemaan, selkeään pedagogiseen opiskeluprosessiin ja oppimateriaaleihin. Materiaaliin voidaan sisällyttää myös opiskelijan itsenäistä oppimisprosessia ohjaavia, reflektiivisiä elementtejä, esimerkiksi kysymyksiä, pohdintatehtäviä ja testejä. (Matikainen 2003, 81–82.)

4 KANSAINVÄLISEEN VAIHTOON LÄHTEVIEN OPISKELIJOIDEN VIRTUAALIORIENTAATIO – VALTTERI

Rovaniemen ammattikorkeakoulun kansainvälisen toimiston päällikkö kuuluu yhtenä CAMPO – työryhmään, joka on Suomen ammattikorkeakoulujen kv-päälliköiden muodostama työryhmä. Tässä työryhmässä on päätetty 29.10.2004 hankkia koko verkoston käyttöön kansainväliseen vaihtoon lähtevien opiskelijoiden virtuaaliorientaatio Valtteri. Valtterin lisäksi suunnitteilla on myös Moona – sivustot (motivoiva osuus vaihtoa suunnitteleville) ja Liisa (vaihtoon lähteville opettajille tarkoitetut sivustot).

Tavoitteena on, että Valtteri otettaisiin käyttöön kaikissa verkoston ammattikorkeakouluissa, jotta vaihtoon lähtevien orientaatio olisi tasalaatuista. Ideana on, että kaikilla ammattikorkeakouluilla on oma versionsa Valtteri-sivusta, mutta ylläpito tapahtuu Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun toimesta.

4.1 Valtteri-sivujen täydentämisen tausta

Kehittämishankkeen idea syntyi kesällä 2005 keskusteltuani RAMK:n kansainvälisen toimiston päällikön, Hellevi Leppiahon, kanssa. Leppiaho ehdotti minulle Valtteri – sivujen luomista RAMK:lle. Koin aiheen mielenkiintoiseksi ja haasteelliseksi, sillä olen ollut RAMK:n kansainvälisessä toiminnassa mukana useamman vuoden ajan, ja toisaalta koen verkko-opiskelun itselleni hyvin haasteelliseksi. Koska Valtteri-sivustojen pohja oli jo valmiiksi luotu eri ammattikorkeakoulujen yhteistyönä, uskoin onnistuvani osuudessani lisätä sinne RAMK:a koskevat sivut.

Valtteri – sivujen täydentämisen tavoitteena on, että ne palvelevat kaikkia RAMK:n opiskelijoita, jotka ovat lähdössä kansainväliseen vaihtoon opintojensa aikana. Sivut sisältävät erilaista informaatiota vaihtoon liittyvistä asioista mm. vaihtomahdollisuuksista, hakeutumisesta vaihtoon, lomakkeita vaihtoa ja raportointia varten, erilaisia tehtäviä, jotka valmistavat opiskelijaa vaihtoon sekä linkkejä ulkomailla opiskelua ajatellen.

4.2 Valtteri-sivujen täydentämisen toteuttaminen

Ensimmäiseksi olin yhteydessä Etelä-Karjalan ammattikorkeakouluun Katri Jokipeltoon, joka vastasi Valtteri-sivujen ylläpitämisestä. Hänen kanssaan sovimme, että tutustun Valtteri-sivuihin, jonka jälkeen lähetän hänelle RAMK:a koskevaa materiaalia liitettäväksi sivustoihin. Kokoonnuimme Leppiahon kanssa useampaan kertaan miettimään, mitä informaatiota sivuille laitettaisiin. Lisäksi perehdyin samalla teoreettiseen taustaan verkkosivujen tekemisestä.

Talven 2005 aikana työryhmäämme liittyi RAMK:n kansainvälisten asioiden sihteeri Katariina Vinblad, joka kävi myös erillisen koulutuksen Valtteri-sivujen tekemistä ajatellen. Tämän jälkeen kokoonnuimme Vinbladin kanssa konkreettisesti tekemään verkko-ohjaussivuja.

Valtteri-sivustot alkavat **Contact Information** – sivulla, jonne lisäsimme RAMK:n kansainvälisen toimiston henkilöstön sekä kolmen kampuksen kv-koordinaattoreiden yhteystiedot. (liite 1.)

Read Me –sivuilla on yhteistä informaatiota vaihtoon lähteville opiskelijoille sekä yleistä ohjausta Valtteri –sivujen käytöstä sekä kirjoittamamme ohjeet, kenelle Valtteri-sivuilla olevat tehtävät palautetaan RAMK:ssa. Lisäksi sivun lopussa on otsikko Forms, jonne lisäsimme RAMK:n käyttämät kansainväliseen vaihtoon liittyvät lomakkeet liitetiedostoina. Kyseiset lomakkeet ovat: Student Application Form, Learning Agreement, RAMK Grant Application (suomeksi ja englanniksi) ja Erasmus Grant Application (suomeksi ja englanniksi). Read Me – sivun lopussa on myös linkit Reports – sivulle, jonne lisäsimme esimerkkeinä kolmen vaihdossa olleen RAMK:n opiskelijan raportit vaihdossa olostaan. Read Me-sivulle lisäsimme linkin RAMK:n yhteistyökorkeakouluihin ja – yliopistoihin, jossa on tarkemmin kerrottu RAMK:n käyttämistä vaihto-ohjelmista (Erasmus, First, Magellan, Nordplus, north2north sekä bilateraaliset yhteistyösopimukset eri korkeakouluihin ja yliopistoihin). Kussakin vaihto-ohjelmassa on linkkimahdollisuus kyseisen vaihto-ohjelman tarkempaan esittelyyn yhteistyöoppilaitoksista, jotka esitellään sekä englanniksi

että suomeksi. Lisäksi laitoimme Read Me – sivulta linkin Contact Information-sivulle. (liite 1.)

Start Here – sivuilla on seuraavat yleistä informaatiota sisältävät linkit: 1) Preparing for the Exchange, jossa on linkkeinä yleistä ohjausta ulkomailla opiskelua varten sekä linkkejä erilaisista työmahdollisuuksista. 2) If you want you can..., jossa on linkki eri kielitestien tekemiseen. 3) Country Orientation, jossa on mahdollisuus tehdä tehtäviä, jotka orientoivat tulevaan vaihtomaahan. 4) Recognition of Studies Abroad, joka jakaantuu linkkeihin: Before the exchange period, During the exchange period and After the exchange period. Näillä sivuilla on erilaista informaatiota ja lomakkeita, joita tarvitaan ennen vaihtoa, vaihdon aikana ja vaihdon jälkeen. 5) Practical Matters, jossa on 19 erilaista esimerkkilomaketta, miten tulee toimia, jos esim. tarvitsee tarkistaa vaihtomaahan tarvittavat viralliset asiakirjat mm. oleskelulupa. 6) Facts about Finland, jossa on linkkejä, joista saa faktatietoa Suomesta. 7) In Case of Conflict Situation, jossa on seitsemän esimerkkiä erilaisista ongelmatilanteista, joita vaihdon aikana voi tapahtua ja esimerkkejä toimintaohjeista, jos vaikka learning agreement muuttuu oleellisesti vaihdon aikana. 8) Reporting, jossa on kaksi tehtävää vaihdon jälkeen esim. arviointi vaihdon onnistumisesta. Lisäksi siellä on linkkejä sopeutumisesta vieraaseen kulttuuriin – myös kotiinpaluuta ajatellen. 9) End here, jossa on Valtterin arviointilomake ja koontina kaikki 11 tehtävää, joihin opiskelijan on tullut vastata Valtteri-sivuja käyttäessään vaihtoprosessin eri vaiheissa. (liite 1.)

Ongelmana sivujen täydentämisessä oli erityisesti materiaalin valinta ja myös paikat, minne linkkejä lisättiin. Koska sivuilla oli valmis rakenne ja paljon valmista materiaalia, ei ollut helppo löytää loogista kohtaa kaikille linkeillemme esim. listaa vaihtokorkeakouluista ja – yliopistoista. Valtteri – sivut olivat ensimmäisessä muodossaan valmiina maaliskuussa 2006.

5 VALTTERI-SIVUJEN TESTAAMINEN JA MUUTOKSET

Valtteri-sivujen testaaminen käytännössä tapahtui loppukevällä 2006 syksyllä kolmen vaihtoon lähtevän opiskelijan toimesta. Opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä Valtteri-sivujen sisältöön. Valtteri – nimenä ei ollut kaikkien mieleen, ja he toivoivat sivuille houkuttelevampaa nimeä. Ulkoasuun ja sivujen toimivuuteen opiskelijat olivat tyytyväisiä. Erityisesti kiitosta sai linkkien suuri, mutta tarpeellinen määrä. Opiskelijat olivat tyytyväisiä, että sivut olivat kattavat ja eri linkkien avulla oli informaatiota runsaasti saatavilla, jota on helppo hyödyntää ennen vaihtoa, vaihdon aikana ja vaihdon jälkeen. Yhden opiskelijan mielestä tavoitteelliset tehtävät olivat tarpeellisia ja tehtävien avulla opiskelija hahmottaa kokonaisuuden siitä, mihin on vaihtoon hakeutumisessa ryhtymässä. Epäselvyytenä oli se, kenelle tehtävät palautetaan, ja saako niistä palautetta. Yhden opiskelijan mielestä oli hyvä, että sivuilla käsiteltiin mahdollisia ongelmatilanteita ja annettiin konkreettisia vinkkejä, kuinka tulee toimia, jos esim. sairastuu tai hukkaa passinsa. Kiitosta sai myös linkki, jossa oli käsitelty mahdollista kulttuurishokkia palattaessa takaisin kotimaahan vaihdon jälkeen. Harvoin lähtiessä miettii, että kotiinpaluusta aiheutuisi ongelmia, joka kuitenkin on mahdollista ja siihen on hyvä valmistautua.

Kesäkuussa 2006 kokoonnuimme Hellevi Leppiahon ja Katariina Vinbladin kanssa tekemään muutokset sivuihin saamamme palautteen perusteella. Positiivista oli, että opiskelijat olivat kokeneet Valtteri-sivut pääosin onnistuneiksi ja informatiivisiksi. Koska Valtteri-sivuilla on olemassa valmis rakenne, jota kukin ammattikorkeakoulu täydentää tarpeidensa mukaisesti, emme käyttäneet paljoa aikaa valmiiden sivupohjien uuteen ideointiin. Joitakin yhteisesti keskusteltavia asioita nousi esille mm. Learning agreement – lomake (sopimus opintojen suorittamisesta vaihdon aikana), jossa linkkinä on Valtterin oma versio, jota ei esim. RAMK voi hyödyntää. Tästä Hellevi Leppiaho aikoi keskustella seuraavassa ammattikorkeakoulujen kv-päälliköiden tapaamisessa, jotta siihen olisi mahdollisuus laittaa kunkin ammattikorkeakoulun oma Learning agreement – lomake tai sitten nykyinen lomake tulisi muokata kaikkia ammattikorkeakouluja palvelevaksi.

Read me – sivun muutimme Task Instructions – sivuksi, jonne täydensimme ohjeistusta tehtäville eli mitkä tehtävät opiskelijan tulee tehdä, missä vaiheessa vaihtoprosessia ja kenelle tehtävät palautetaan. Jos opiskelija on menossa opiskeluvaihtoon, hänen ensimmäisenä tehtävänä on kommentoida ulkomailla opiskelun suunnitteluprosessia: oliko se helppoa vai liittykö siihen joitain vaikeuksia, ja toisena tehtävänä hän laatii itsestään CV:n. Jos opiskelija on menossa harjoitteluvaihtoon, hän ei kommentoi ulkomailla opiskelun suunnitteluprosessia, mutta laatii itsestään CV:n ja kolmantena tehtävänä kommentoi harjoittelupaikan hakuprosessia. Neljäs tehtävä on kielitaitoon liittyvää arviointia, jossa opiskelijan tulee arvioida kielitaitoaan itsearviona ja liittää tulokset mahdollisista virallisista kielitesteistä. Nämä neljä ensimmäistä tehtävää opiskelija palauttaa kampuksensa kv-koordinaattorille. Viides tehtävä on opiskelijoille vapaaehtoinen osallistuminen viralliseen kielitestiin esim. TOEFL tai IELTS. Kuudennessa tehtävässä opiskelija kirjoittaa perehtymisestään tulevan vaihtomaan esim. historialliseen taustaan, luonnonolosuhteisiin ja kertoo mitä uutta hän oppi tulevasta vaihtomaasta. Tämän tehtävän opiskelija palauttaa myös kampuksensa kv-koordinaattorille. Seitsemäs tehtävä on opiskelijalle vapaaehtoinen, jossa hän voi suunnitella matkabudjettinsa. Kahdeksannessa tehtävässä opiskelija kerää valmista materiaalia Suomesta; yleistä informaatiota, Suomen historian pääkohtia, Suomen koulutusjärjestelmästä jne. Tämä materiaali on opiskelijaa itseään varten, jota hän voi vaihdossa ollessaan hyödyntää. Yhdeksäntenä tehtävänä opiskelija kirjoittaa raportin vaihdostaan, jonka hän palauttaa sekä kampuksensa kv-koordinaattorille että kv-toimistoon. Kymmenes tehtävä on kyselylomake opiskelijan vaihdon onnistumiseen liittyen, joka palautetaan RAMK:n kv-toimistoon. Yhdestoista tehtävä on arvioida Valtteri-sivujen toimivuutta vastaamalla valmiiseen kyselylomakkeeseen, joka palautetaan RAMK:n kv-toimistoon.

Valtteri-sivut löytyvät osoitteesta www.goabroad.fi, jossa jokaisella ammattikorkeakoululla on omat käyttäjätunnuksensa ja salasanansa niin sivuja päivittävälle henkilöstölle kuin opiskelijoillekin. Sivuille pääsy on ammattikorkeakoulukohtaista, koska sivut pitävät sisällään vain kussakin ammattikorkeakoulussa käytettäviä lomakkeita. Valtteri-sivuille ei pääse ilman erillisiä tunnuksia.

Sivujen yleisilmettä pääsee tarkastelemaan ilman käyttäjätunnuksia aikaisemmin mainitussa osoitteessa.

6 KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

Valitsin kehittämishankkeen aiheen sen mielenkiintoisuuden, haasteellisuuden ja ajankohtaisuuden perusteella. Erityistä haastetta koin www-sivujen tekemiseen liittyen, sillä en ollut koskaan konkreettisesti ollut tekemässä www-sivuja. Hankkeen tekemisen mielenkiintoa lisäsi se, että niiden tekemiseksi oli oikea tarve RAMK:ssa. Lisäksi verkkomaailma on tämän päivän opiskelua, johon minunkin on aika alkaa vakavasti perehtyä.

Verkko-opiskelun ja – ohjauksen sekä www-sivujen tekemisen teoreettiseen taustaan oli mielenkiintoista perehtyä ja lähdemateriaalia oli riittävästi saatavilla. Haastetta minulle antoi erilaisten termien ymmärtäminen ja oleellisen asian löytäminen ja yhdistäminen tähän kehittämishankkeeseen. Useita kertoja pohdin kriittisesti verkko-opiskelua ja – ohjausta ja sen merkitystä opiskelijoille. Vaikka verkko-opiskelu on tullut jäädäkseen, täytyy sen kehittämistä jatkossa pohtia sekä opiskelijan oppimisen että opettamisen tai ohjaamisen kannalta. Verkko-opiskelun suunnittelu, toteutus ja arviointi vaativat erityisesti ajallisia resursseja verkko-opetusprosessin läpivientiin. Näinkin pientä osuutta työstäessäni huomasin sisällöllisen informaation tärkeyden ja erityisesti sen, kuinka vaikea on päättää mitä tietoa konkreettisesti verkkoon kannattaa laittaa ja millaista tietoa opiskelija voi saada esim. linkkien avulla.

Täydentämillämme Valtteri-sivuilla korostuu opiskelijalle annettava konkreettinen informaatio kansainväliseen vaihtoon liittyen. Nämä sivut toimivat hyvin vaihtoon lähtevän opiskelijan informaationsivuina, mutta jatkossa kyseisille sivuille voisi lisätä erilaisia oppimistehtäviä vaihtoon liittyen. Jo nyt sivuilla on erilaisia tehtäviä esim. henkilökohtaisten tavoitteiden laatiminen ja raportointi, mutta tavoitteellisia tehtäviä, jotka liittyisivät esim. vaihdon aikana suoritettaviin opintoihin, voisi olla myös enemmän. Mielestäni ei riitä, että opiskelija itsenäisesti käy tutustumassa ja hakemassa tietoa sivuilta vaan niitä tulisi jat-

kossa kehittää niin, että opiskelijat käyvät verkko-ohjaajansa kanssa vuoropuhelua vaihdon aikana. Arvokasta olisi myös se, että opiskelijoilla on keskenään mahdollisuus keskustella verkossa vaihtoon liittyvistä asioista ja kokemuksista. Mielestäni hyvä idea olisi myös se, että opiskelijat voisivat muodostaa ns. verkkoryhmiä esimerkiksi samassa maissa vaihdossa olevien kesken tai saman koulutusohjelman opiskelijat keskenään. Näissä pienryhmissä he voisivat käydä keskustelua ja jakaa kokemuksia vaihdon aikana ja siten toimia toistensa vertaistukena. Mielestäni on hyvä, että sovimme konkreettisesti kellenle vaihtoon lähtevä opiskelija palauttaa kunkin tehtävän. Tällä varmistetaan se, että opiskelija saa tarvittaessa ohjausta ja palautetta tekemistään tehtävistä.

Jatkossa kannattaa myös miettiä, mahdollistetaanko opiskelijoille opintopisteiden saanti Valtterin tehtävien suorittamisen jälkeen. Valtterin käyttöä ollaan suunnittelemassa RAMK:sta maailmalle -opintojakson yhteyteen, ja silloin opiskelijalla olisi myös mahdollista saada suorituksesta opintopisteitä. Opintopisteiden saanti voisi olla myös yksi motivointikeino opiskelijoille Valtterin tehtävien suorittamiseksi.

Verkko-ohjaussivujen suunnittelussa teimme hyvää yhteistyötä RAMK:n kansainvälisen toimiston päällikön, Hellevi Leppiahon sekä kansainvälisten asioiden sihteerin, Katariina Vinbladin, kanssa. Sivujen konkreettiseen tekemiseen sain kiitettävän avun Katariina Vinbladilta. Hänen tekninen osaaminen ja myös sisällöllinen näkemys olivat minulle tärkeänä apuna. Valtteri-sivut ovat usean ammattikorkeakoulun jo nyt käytössä olevat tai tulevaisuudessa käyttöön tulevat sivut ja siksi sivuilla on jo paljon valmista, yhteistä materiaalia. Tämä toisaalta helpotti sivujen tekemistä, mutta toisaalta, koska en ollut itse luomassa sivuja alusta alkaen, tuntui hankalalta löytää ko. sivujen idea. Jotenkin tuntuu, että ammattikorkeakoulukohtaiset lisäykset / täydennykset ovat jotenkin irrallisia eivätkä ne aina loogisesti sulaudu sivujen sisältöön. Jatkossa sivuja kannattaa kehittää yhtenäisemmiksi ja miettiä onko kaikki nyt saatavilla oleva informaatio tarpeellista.

Valtteri-sivut tässä muodossaan ovat hyvä alku vaihtoon lähteville opiskelijoille, mutta jatkossa on varmasti tarvetta niin ammattikorkeakoulujen yhteisten

sivujen kuin ammattikorkeakoulukohtaisien sivujen päivitykselle. RAMK:ssa on sovittu, että sivujen päivityksestä huolehtii kansainvälisen toimiston henkilöstö.

LÄHTEET

Erasmus 2005 [Viitattu 22.9.2005.] Cimo. <http://www.cimo.fi>

First – Finnish –Russian Student Exchange Programme 2005 [Viitattu 23.9.2005.] Cimo. <http://www.cimo.fi>

Kiviniemi, K. 2000. Johdatus verkkopedagogiikkaan. Art-Print Oy, Kokkola.

Koli, H. ja Silander, P. 2002. Oppimisprosessin suunnittelu ja ohjaus. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Leppiaho, H. 2005. Rovaniemen ammattikorkeakoulun kansainvälisen toimiston päällikkö. Haastattelu 25.11.2005.

Leppiaho, H. 2006. Rovaniemen ammattikorkeakoulun kansainvälisen toimiston päällikkö. Haastattelu 21.6.2006

Lerkkanen, J. 2006. Yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu. Luento 30.1.2006.

Lifländer, V-P. 1999. Verkko-oppiminen. Yhteistoiminnallinen projektioppiminen verkossa. Oy Edita Ab, Helsinki.

Matikainen, J. 2001. Vuorovaikutus verkossa. Verkkopohjaiset oppimisympäristöt vuorovaikutuksen näyttämöinä. Yliopistopaino, Helsinki.

Matikainen, J. (toim.) 2003. Oppimisen ohjaus verkossa. Yliopistopaino, Helsinki.

Nordplus-ohjelmat 2005 [Viitattu 23.9.2005.] Cimo. <http://www.cimo.fi>.

NORTH-SOUTH Higher Education Network Programme 2005 [Viitattu 23.9.2005.] Cimo. <http://www.cimo.fi>

Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2003. Rovaniemen ammattikorkeakoulun, Rovaniemen koulutuskuntayhtymän ja opetusministeriön välinen tavoitesopimus vuosille 2004-2006.

Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2004. Strategia 2010.

Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2005. Kansainvälistymisstrategia 2010.

Rovaniemen ammattikorkeakoulu 2006. Toimintakertomus 2005.

Silventoinen, R., Räikkönen, K., Räisänen, K., Anttila, L., Tiainen, M-L., Karusaari, R. ja Karkkola, S. 2003. Verkko oppimisen virrassa. Kokemuksia ja tuloksia tutkintotavoitteisen ammatillisen koulutuksen verkko-opiskeluhankkeesta. Lapin Painotuote Oy, Kemijärvi.

Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijayhdistysten Liitto-SAMOK ry 2005, Paketti Bolognese. I-Print Oy, Seinäjoki.

Yliopistokoulutus 2005. [Viitattu 21.9.2005.] Opetusministeriö.
<http://www.minedu.fi/opm/koulutus/yliopistokoulutus/bolognaprosessi.html>

Verkkopedagogiikka 2006. [Viitattu 17.1.2006.] Tampereen yliopisto.
<http://www.uta.fi/hyper/otk/materiaalit/verkkoopetus/opas/verkkopedagogiikka.html>.

Verkko-tutor 2006. [Viitattu 19.1.2006.] Tampereen yliopisto.
<http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/verkkopedagogiikka/index.php?valinta=10>

Vinblad, K. 2006. Rovaniemen ammattikorkeakoulun kansainvälisten asioiden sihteeri. Haastattelu 7.3.2006.

Ylipulli-Kairala, K. 2006. Rovaniemen ammattikorkeakoulun sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutuspäällikkö. Haastattelu 20.4.2006.